

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. XI. Dei Christiq[ue] præsentiam, ac feruentium in messe virtutum exempla plurimum adiuuare ad constanter in eisdem progrediendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

CAPVT XI.

DEI CHRISTI QVE PRAESENTIAM
ac feruentium in messe virtutum exempla plurimum
adiuuare ad constanter in eisdem pro-
grediendum.

VILISSIMA alia media docet nos eadem RVTH historia, vt in gratia & sanctitate, quam haec duo Baptismi & Confirmationis Sacramenta conferunt, confirmemur ac perficiamur. Baptismus enim ponit nos in statu *incipientium*, quae significant pauperes, qui spicas de manibus messorum cadentes, sicut RVTH colligunt. Confirmatio vero constituit nos in statu *proficientium*, & contententium, vt perfecti sint: quos significant ipsi mellores, qui falce multas plantas simul metunt, quas (vt S. Gregorius expendit) in altera manu retinent. pro cuius explicatione est aduertendum: Christum D. N. cuius sunt spirituales messes veritatum, & virtutum, in quibus perfectio nostra consistit: habere in Ecclesia sua duo haec operatoriū genera, messes illas colligentium. Iusti, qui magis profecerunt, sunt tanquam mellores, qui falce suae cognitionis, & affectus ab Spiritu S. illustratione, & inspiratione adiuti metunt magnam messium spiritualium abundantiam: quas sibi ipsis applicant; cordique suo imprimunt, vt eas opere ipso exequantur. Neque enim est aliud sacrorum ac piorum librorum *lectio*, quam messis quaedam veritatum ac virtutum, quae in diuinitatis vel humanitatis Saluatoris nostri mysterijs proponuntur; sculpendo in ipsa anima ea, quae in eis considerauit. & similiter obseruantia legis Euangelicae, eiusque praceptorū, & consiliorum; & frequentia sanctorum Sacramentorum, est quasi alia spiritualis messis, in qua iusti sibi metunt, meritorum abundantiam, & virtutum augmentum; aliasque plurimas gratias, & caelestia dona sibi colligunt: quae in animae suae horreo reponunt, quibus alantur, & ditescant. Sed quemadmodum mellores non eunt ad merendum, nisi à messium Domino ad id vocentur: (quamuis pauperes ad ipsa lege, generalem habeant facultatem, ad *spicas, quas illi dimittunt colligendas*) ita Iusti hanc ad eam copiosam messem non aggrediuntur absque speciali Dei vocatione, eam inspirantis, & ad eam impellentis: Tyrohes vero, & in virtute noui, profunda suae humilitati adherentes, nec se dignos iudicantes, quos Deus tanquam mellores vocet, sed tanquam pauperes ad imitationem RVTH, sequentes ordinariam suam vocationem, occupant se in colligendis spicis veritatum, & virtutum, paupertati & exiguitati suae accommo-

Lib 33. Moral. c. 4.

Lectio & executio sitis
duae messes.

a. Len. 43. 48

datarum: meditantes scilicet simpliciter peccata sua, pœnasque, quas sunt promeriti, & reliqua, quæ impellere ipsos possunt ad vitia sua & pœsiones mortificandas, donec DEVS D. N. ad perfectiora alia exercitia velit exaltare.

§. 1. *Christi D. N. qua Deus, & qua homo est, præsentia.*

*Christus
qua Deus
& homo.
a Cant. 5. 1.*

VT messis hæc spiritualis exactior & feruentior sit, plurimum refert memoriæ nostræ præsentia infigere aliquorū sociorum, qui in ea nos adiunct. *Primus* erit Christus Deus & homo, qui venit in mundū, vt messoris officio excellēter fungeretur; suoq; exemplo Iustos adiuuaret: iuxta illud, quod ipsemet dicit in libro Canticorū: *a veni in hortum meum, messori myrrham meam cū aromatibus meis.* Nam à quo tempore incarnatus est in horto concluso virginis sacratissima, natusque in Bethlehemitico tugurio, donec in altero horto fuit captus & sepultus, nunquam destitit metere sibi copiosam myrrham amarissimarum mortificationum, & aromaticas clarissimarum virtutū species: vt fideles, qui in eius Ecclesiæ horto habitant, animentur ad easdem virtutes copiosè metendas, eius vestigijs in omnibus insistentes: siquidem non soli ipsi metunt, sed Christus ipse in illis & cum illis, donis suis eos adiuuans. Ex quo fit, vt secundus huius messis socius esse debeat ipsemet Christus, qua Deus est: qui cum æterno suo Patre & Spiritu Sancto, vbique præsens est, secundum essentiam, præsentiam, & potentiam, aspiciēs quomodo metamus, nosque adiuuans, vt id, sicut oportet, faciamus. & interdum speciale suum studium ostendit veniens ad hortum animarum, vt suis inspirationibus eas adiuuet, dicatque ad cor: *b ecce adsum.* & quoniam dicere DEI, est ipsum facere, non aliud est dicere, ecce adsum; quàm remouere ab eis velum ignorantia, obliuionis, & inaduertentia, quibus laborabant, vt præsentia diuinæ diligenter attendant. Sed quoniam huiusmodi impulsus non semper percipiuntur, plurimum refert, aliquam personam signumve aliquod exterius habere, quo hæc memoria renouetur, vt frequenter simus memores, quod DEVS nos aspiciat.

*Christus
qua Deus
b Isai. 5. 8. 9.*

HORVM omnium illustrem quandam effigiem habemus in eo, quod messoribus Booz euenit, in feruore messis existentibus: *c ecce ipse veniebat de Bethlehem, dixitq; messoribus: Dominus vobiscum. qui responderunt ei: benedicat tibi Dominus.* Quis dubitet illos operarios nouum quandam spiritum recipisse visitatione illa, & præsentia sui Domini? sed cum ipse vir Iustus esset, voluit eorum corda ad illustrioris & vtilioris præsentia memoriæ excitare. ac propterea verbis illis in salutatione vsus est: *Dominus vobiscum.* quasi diceret, non solum gaudeatis, quod ego temporalis vester Domi-

nus,

nus, sim præfens, qui exiguam escam paruaque mercedem, quæ breuissimè expenditur, vobis offeram, sed aduertite potiùs, præsentem esse Dominum, qui eminenter est dignus hoc nomine: eò quòd cæli terræque sit Dominus; assistitque hic tanquam Iudex, vt vestrum laborem remuneret, puniat verò negligentiam: quem si præsentem attenditis; & labor vester iucundior erit, & præmium maius.

SED paulò altius historiae huius spiritum considerantibus Booz hic ciuis Bethlehemiticus, d homo potens & magnarum opum, refert (vt glossa hic notat) IESVM CHRISTVM D. N. summè potentem, & opum maximarum. nam e omnia dedit ei Pater in manus, & dataq. est ei omnis potestas in celo & in terra: fuitq. potens in opere & sermone: in quo sunt omnes thesauri sapientia & scientia Dei absconditi. & inestimabiles gratia eius diuitia: cui ipsum nomen Booz aptè competit. Significat enim, teste S. Hieronymo, in quo est fortitudo. Nam quia DEVS, est fortitudo æterni Patris, per quem facit, & conseruat omnia; quia verò DEVS & homo ad eò forte robustumque brachium habuit; vt Dæmonem vinceret, infernum spoliaret, mundumque sibi subijceret. Ad hoc enim natus est in Bethlehem, ibique promulgatum est nomen, quod assumpsit IEMANVEL videlicet, quod est interpretatum nobiscum Deus. Nam vt Zacharias prædixit: k per viscera misericordia Dei N. dignatus est visitare nos ex alto: vt in sanctitate, & iustitia seruiamus illi CORAM IPSO, tanquam qui in eius præsentia, qua Deus est versatur, habetque eius exempla sibi præsentia, quæ idem, qua homo est, nobis dedit. Cum his duobus socijs incumbes feruenter in hanc virtutù messem; alterum aspiciens tanquam exemplar, à quo discas; alterum tanquam auxiliatorem ad easdem exercendas. Esto memor duarum columnarum, quas I statuit Salomon in porticu templi, alteram ad manum dexteram, quæ vocauit nomine LACHIN, quod significat firmitatem; alteram ad sinistram, quam vocauit Booz. Quod vt diximus, significat fortitudinem: vt intelligas, omnem tuam perfectionem inniti debere, tanquam duabus firmis columnis, fiducia in omnipotentia & bonitate Dei; & meritis fortissimi tui Saluatoris Iesu Christi: à quo omnis fortitudo ventura tibi est, vt in bonis exercitijs perseueres.

§. 2. Feruentium societas.

PRÆTER societatem prædictam, iuuat etiã incipientes, feruentiù societas, ad aggrediendas & exercendas virtutes. Cuius rei figura fuit, q facer textus de RUTH refert, q a colligeret spicas post terga metentiu q & approbavit Booz & eidem dixit: audi stilia, ne vadas in alteru agru ad colligedu, nec recedas ab hoc loco: sed iungere puellis meis; & ubi mesuerint, sequere; vt intelligatur voluntatem CHRISTI Domini nostri esse, vt noui & incipientes mane-

Dei præsentia.

d Ruth. 2.1.
e Ioan. 13.3.
f Mat. 28.18.
g Luc. 24.19.
h Coloss. 2.3.
de nom. Hebr. & Gloss. hic.
Christus Booz fortis.

i Mat. 1.23.
k Luc. 1.78.

l Reg. 37.21.

Christus exemplar, Deus auxiliator.

a Ruth. 2.37.

Seniorum
exempla i-
mitanda.

Lib. 4. in. 7.
Reg. in id. c.
10. 3. cum
veneris ad
quercum.
p. Gen. 30. 37
lib. 22. Mo-
ral. c. 21.

c. Eze. 1. 17.
hom. 5. ibid.

d. Eze. 3. 13.
hom. 10. ibi.
lib. 24.
Mor. c. 10.

Vulnera ti-
moris.

c. Iob 33. 27.

Et amoris.

ant semper in eius Ecclesia agro: vt sequentes antiquorum & perfectorum vestigia, seque eis coniungentes, bonis eorum exemplis excitati & animati, virtutum spicas colligant. Quemadmodum Magnus Antonius initio suae conuersionis, per monasteria discurrebat, monachorum virtutes diligenter attendens: & ab vno modestiam, ab alio humilitatem; ab hoc obedientiam, ab illo charitatē addiscēs: sensim eorum omnium virtutes collegit. Quod S. Greg. quatuor pulchris similitudinibus expressit. Iusti, inquit, debent esse tanquam apes, quae ex diuersis floribus, ab his ad illos volitantes, ceram & mel colligunt. debent enim Iusti ex exemplis, quae in diuersis sanctis elucēt, virtutes addiscere. Et quemadmodum Iacob, cupiens suas oues concipere agnos maculosos, papposuit virgas decorticatas, quae varios facerent colores, vt oues eas aspicerent tempore conceptus; & ita agni prodirent virgis illis similes: ita Christus D. N. posuit in Ecclesia sua multitudinem sanctorum in omnibus statibus, varijs virtutibus exornatorum: vt eius electi in suis actionibus concipiant, & affectus parturiant, & opera ijs similia, quae in talibus exemplis viderunt. Sed opus est, vt propē, exempla illa respiciant, & cum desiderio ea imitandi: Iustorum enim, (vt Ezechiel de mysticis, suis animalibus dixit) *aspectus sunt, quasi carbonum ignis ardentium, & quasi aspectus lampadarum.* Quae licet illustrent etiam eos, qui aliquanto sunt ab ipsis remoti; sed eos, qui ex amore ipsis adherent etiam excalesciunt, ac feruentiores reddunt. Propterea enim idem Propheta addidit: *cum animalia simul volarent, d. alas eorum percutere alteram ad alteram:* ad significandum, (quemadmodum idem S. declarat) quod cum feruentes simul conteniunt, non solum propriarum virtutum alae sese ita percutiant, vt alia alias prouocent, quemadmodum supra est dictum: sed etiam fociorum virtutes excitent, vt suas actiones feruentius exerceant. O quam vtilia vulnera ex huiusmodi percussione proueniunt! aliquando enim inferunt vulnera *timoris*, & doloris: videntes enim aliorum feruorem, de sua tepiditate erubescunt, incuriam suam desunt, seseque demittunt: agnoscentes & fatentes quicquid faciunt, esse nihil, iuxta illud, quod quidam Iob amicus dixit: *erespiciet homines*, viros scilicet perfectos, qui esse hominis verē explent: & ex hoc aspectu erubescens *dicit: peccati & verē deliqui; & vt eram dignus, non recepi.* Qui enim se cum tepidis comparatum, feruentem existimabat: si cum valde feruentibus comparat, iudicat esse tepidum. Aliquando autem vulnera inferunt *amoris* & confidentiae. Qui enim celerem aliorum volatum considerant, sancta quadam emulatione accenduntur, vt simili velocitate volent: confidentes, se posse, quod alij possunt: Deumque auxilio & fauore suo ipsis quemadmodum socijs ad futurum.

H A C

HÆC enim exempla tanquam voces sunt cœlestes, dicentes unicuique, quod S. Augustino dixerunt, ostendendo ei adolescentum & virginum gregem castitatem seruantium: *non poteristu, quod isti & ista?* aut existimas quod hi, & hæc faciunt, id facere viribus proprijs, & non auxilio Dei sui? proijce itaque te in eius vlnas, noli timere: excipiet enim te ille, & adiuuabit. Aggredere itaque & incipe facere, quod hi faciunt: & obtinebis puritatem & sanctitatem, quam isti sunt consecuti.

Ex iisdem exemplis disces resistere tentationibus Dæmonis, mundi, & carnis, ac falsorum amicorum conantium te timidiorem ac trepidiorem in bene propositis reddere: respondebis illis, quod Vrius Dauidi dicenti *Vade in domum tuam, & lava pedes tuos*; respondit: *arca Dei & Israel & Iuda habitant in papilionibus, & Dominus meus Ioab, & serui Domini mei, super firmam terram manent & ego ingrediar domum meam, ut comedam & bibam, & dormiam cum uxore mea: absit à me, ut veni hanc faciam.* O si oculos aperires, & illustriissima exempla aspiceres trium personarum, quæ hic tibi proponuntur tantaque eas animi fortitudine sequeceris, ut nulla tentatio te posset ab eisdem separare! aspice enim imprimis viuum Testamenti arcam, Christum IESUM vigilantem, & pernoctantem in oratione, in montibus, ac desertis: qui postea in monte Caluario, tanquam virga innumeris doloribus ac tormentis excorticata, præluxit admirandis virtutibus ut te ad sui imitationem prouocaret: aspice deinde supremi tui Regis Duces & Capitanos, Apostolos scilicet, Doctores, & Ecclesiæ Prælatos; exercitum deinde Martyrum, Confessorum, & Virginum; & Sanctorum multitudinem, qui præterierunt; eos item, qui nunc in religionibus, & varijs alijs statibus degunt: qui in tabernaculis, & papilionibus habitant, gerentes se tanquam peregrinos, & pugnantes tanquam strenui milites aduersus vitia, magnos tolerantes labores: heroicas exercentes virtutes, in quibus constantissimi perseverarunt: resume tuitaque animum, ut eadem constantiâ ipsos imiteris, erubescens, quod non viuas sicut illi, & resistens ac repellens a re quæcunque conantem te ab ijs, quæ illi faciunt, reuocare. Et quemadmodum Vrius ad eod fuit in suo proposito firmus, ut etiam in ipsâ aula & palatio Regis id facere voluerit. quod eius socij faciebant in campo, ut eosdem abiens sicut præfens imitaretur. Ita debes in virtutis actionibus, & bonorum imitatione ad eod obstinatam constantiam ostendere: ut vbicunque fueris; bona eorum exempla sequaris, tanquam iam ea in tua viscera transmisseris, & quasi tibi naturalia reddideris.

Ut autem ipsi maiores sanctum Zelum, quo minores adiuuent; hi verò illos imitantes perficiant, ab omni invidia liberum habeant: audiant, quod mysticè dixit B o o z suis melloribus *g etiam si R V T H vobis sum*

Lib 8. Confess. c. 11.

2. Reg 11. 10.

Christus
Arca

Duces &
exercitus
Ecclesiæ.

g Ruth. 2. 15

Inuidia ca-
uenda.

h Phil. 2. 3.
ic. 1. 6.

k Num. 11.
28.

Exempla
iunioribus
præbenda.

l 2 Reg. 19.
14.

m Ioan. 13.
14.

n Cant. 1. 3.

Imitatio
Christi D.
suis nosse
1. Cor. 11. 1.

metere voluerit, ne prohibeatis eam: & de vestris quoque manipulis proiicite: de in-
dustria, ut absque rubore colligat. significat enim: si qua anima in ipsis sta-
tim initijs vero ac solido feruore accelerauerit, egoque desideria sug-
gessero ad perfectorum exercitijs ascendendi, nolite prætextu zeli pro-
hibere opus, quod Spiritus diuinus in ea molitur. Nam qui h *opera-*
tur in eis velle, sciet ac poterit perficere & i *qui cepit in eis opus bonum*, perficiet usque in diem CHRISTI IESU. Ne sitis sicut Iosue, cum iuuenis
esset: qui audiens aliquos in castris prophetantes, inuidiæ quodam spi-
ritu permotus k *petiit à Moysè ut eos prohiberet*; potius operam dare, ut ip-
sum Moysen imitemini, qui malum Iosue spiritum correxit, dicens: *quis*
tribuat, ut omnis populus prophetet, & det illis Dominus spiritum suum: Proprium
enim est perfectorum, vehementi zelo optare, Dei nomen ab omnibus
sacris fieri, & glorificari; eumque eadem beneficia vilissimis terræ homi-
nibus conferre, quæ ipsis confert, & multò adhuc maiora, si ipsi omnium
largitori ita placebit. Imò vterius adhuc zelus hic progredietur, ut
proiciant de industria aliquas spicas, quas alij sine rubore colligant: affe-
rendo scilicet aptas aliquas sententijs, & exemplares aliquas actiones in præsen-
tia debiliū & imperfectorum faciendo: ut eos ad imitationem prouo-
cent. Non enim nouum est, aut inusitatum, quod tyrones verecundia ali-
qua afficiantur, seseque contrahant in faciendis aliquibus studiosis operi-
bus, quæ antea facere non solebant: timentes, ne ab alijs irideantur, aut
Hypocrytæ vocentur dicentibus, l *Num Saul inter Prophetas?* solent quoque
tales pudore quodam affici, si pauperibus seruiant; aut humilia aliqua opera
præstent, quæ huius mundi homines parui faciunt: aut contemnunt. Quam-
obrem solet D E V S D. N. Maioribus inspirare, ut similia opera interdum
faciant: quod Minores pudore deposito, ad ea imitanda animentur. Et
S. P. N. Ignatius in Constitutionibus commendauit, ut superior alijq; gra-
uiores Patres obirent nonnunquam humilia domestica officia, ad exem-
plum & excitationem fratrum. Eum in modum, quo noster Saluator in nocte
Cenæ suorum Apostolorum pedes lauit: & lotione finita dixit illis: *in*
ego Dominus & magister laui pedes vestros, & vos debetis alicui alicuius lauare pedes.
exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego vobis feci, ita & vos faciatis. Ex
quo apparet, quo spiritu Maiores & Minores præstare debeant quæ dicta
sunt. præcipuum enim finem sibi constituere debent imitationem ipsius
Christi Domini: quemadmodum expressit Sponsa, cum dixit: *n trahem*
post te curremus in odorem unguentorum tuorum; quasi diceret: si hoc me benefi-
cio affeceris, ut trahas ad feruenter in tuo seruitio currendum, non ego so-
la curram; sed cum multis alijs, quos meo exemplo ad concurrendum prouo-
cabo. Qui tamen in hoc stadio non post me current, sed post te: nam

eorum

eorum intentio nõ erit me: sed te imitari; quod si me imitabũtur, id facient eo modo, quo ego te imitor: sequentes meũ exemplum, eò quòd tuo sit cõforme. Nec current solum propter odorẽ vnguentorum meorum; sed quod ipsimet suauissimum percipiant tuorũ, degustãtes interiũs donorũ tuorum suauitatẽ. Non debent iucipientes (ait Gerson, esse sicut catuli, qui videntes canes venaticos currere, sequentes venationis odorem, sequuntur & ipsi illos: sed quia non eundem percipiunt odorẽ, mox subsistunt. Non itaque debent Tyrones, Maiores & perfectos sequi propter id, quod illos vident exteriũs facere; sed propter internam eiusdem facti opinionẽ & astimationẽ: persentientes ac degustantes in spiritu suo, CHRISTI D. eiusque virtutum odorem: ne defatigentur; aut subsistant, priusquam illas assequantur.

Christus in maioribus imitandus.

CAPVT XII.

BONA EXERCITIA NON INANITER INTERRUMPENDA, sed continuanda talemq; in eis consuetudinem esse contrahendam, vt perduret per totam vitam.

IMPONAMVS tandem huic Tractatui finem, adductis quibusdam alijs magni momenti medijs, quæ ipsius RVTH exemplum nobis proponit, vt crescere, firmiterque in ipsa perfectione durare possimus.

PRIMUM fit, studiosa ipsa exercitia constantissimẽ continuare: nec sine causa legitima vnquã ea interrumpere. quemadmodum facer ipse Textus de RVTH refert: a mane vsque nunc stat in agro, suas colligens spicas, & ne ad momentum quidem domum reuersa est, vt vel paululum requiesceret. Pro cuius explicatione est aduertendũ: duobus modis posse cõtingere, vt bona opera abrumpantur. Alter est vitiosus & inanis; alter studiosus & prudens. Primus filum abscondit bonæ vitæ, destruitq; charitatem; aut certẽ disponit ad eam extinguendã: Secundus aut adiuuat, vt conseruetur; maioriq; firmitate persistatur in ea. Vitiosa interruptio consistit generaliter in malè operando: aut culpabiliter à bonis desistendo. Peccata enim sunt quædam interruptio virtutum; & otium, quod vtilem bonæ vitæ laborem interrumpit. Quamobrem apud Deum omnes peccatores, etiã occupatissimi, appellantur otiosi, eò quòd tales occupationes ipsi animæ sint inutiles: quã baniam (inxtà mentem Dauidis) in vano censentur accepisse, quãdiu illã non occupant in seruitio creatoris; & in procurando fine, in quem fuit creata. Et in hoc sensu teneris cõtinuè laborare, die ac nocte absq; vlla vel ad momentum vnũ interruptione laboris; siquidem nec vnũ temporis momentum est malè expendendum, admittendo scilicet peccatum aliquod siue com-

a Rutb. 2.7

Interruptio bonorum operum.

I. Vitiosa per Peccatum quod Otium dicitur. b Psal. 25. 4.

missio-